

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6638 din 22.10.2020

La nr. 16/5645 din 07.10.2020

**Ministerul Sănătății, Muncii și
 Protecției Sociale**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1544/1993; Legea nr. 544/1995; Legea nr. 123/1998; Legea nr. 156/1998 etc.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6891 din 22.10.2020

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1544/1993; Legea nr.544/1995; Legea nr.123/1998; Legea nr.156/1998 etc.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul www.particip.gov.md la data de 18.09.2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile

lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiect a fost elaborat în scopul *"[...] ajustării/modificării cadrului normativ în vigoare, în vederea implementării distribuției prestațiilor sociale prin serviciul guvernamental de plăți electronice MPAY."*

Autorul a mai precizat că *"Modificările propuse vor eficientiza inclusiv și utilizarea rațională a mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor acte normative, în vederea reglementării modului de organizare a activităților privind plata prestațiilor sociale.

În acest sens, potrivit notei informative: *"La data de 23 septembrie 2020 Guvernul a aprobat proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay)", prin intermediul căreia a fost prevăzută o nouă componentă a activității Serviciului MPay de distribuire a plăților de la stat către cetățeni, pe lângă componenta de încasare a plăților disponibilă începând cu 2013. Respectiv, Serviciul MPay asigură distribuirea de plăți de la bugetul public național către persoane fizice. În acest sens, beneficiarii de plăți de la bugetul public național au libertatea și comoditatea de a alege orice prestator de servicii de plată conectat la serviciul MPay prin orice metodă de plată legal disponibilă și în orice locație din țară. [...]"*

Guvernul va aproba mecanismul de plată/distribuire a prestațiilor de asigurări sociale/prestațiilor sociale prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice MPay."

Totodată, art.60 din Legea nr.1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri este modificat conform prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr.10/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 36 alin.(1) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, conform căreia au fost declarate neconstituționale textele *"domiciliată în Republica Moldova" din articolul 2 alin.(1) al Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii" și "Asiguratului care își stabilește domiciliul în străinătate nu i se acordă drept la pensie conform legii" din articolul 36 alin.(1) al Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.*, fiind asigurat astfel dreptul la pensie militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiile acestora, care și-au stabilit domiciliul în străinătate și cu care Republica Moldova nu are încheiat un acord cu privire la garanțiile sociale și asigurarea cu pensii a foștilor militari și a membrilor familiilor lor.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul persoanei beneficiare de prestații sociale de a-i fi asigurat dreptul de a alege orice prestator de servicii de plată conectat la serviciul MPay prin orice metodă de plată legal disponibilă și în orice locație din țară, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Potrivit notei informative: "Conform calculului efectuat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cheltuielile financiare suplimentare necesare din bugetul de stat în vederea abrogării alineatului (2) articolul 16 al Legii nr.1544/1993, constituie: pentru anul 2021 – 985,0 mii lei, pentru anul 2022 - 992,4 mii lei, pentru anul 2023 - 999,6 mii lei".

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Guvernului, care, potrivit normelor propuse, va aproba mecanismul de plată/distribuire a prestațiilor de asigurări sociale/prestațiilor sociale prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice MPay.

Totodată, prevederile proiectului se vor răsfrînge asupra activității organelor de asigurări sociale, ce efectuează stabilirea și plata pensiei și altor plăți.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în scopul ajustării/modificării cadrului normativ în vigoare, în vederea implementării distribuirii prestațiilor sociale prin serviciul guvernamental de plăți electronice MPAY. Modificările propuse vor eficientiza inclusiv și utilizarea rațională a mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat.

Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

22.10.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal